

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 25 augustus 2020

Onderwerp: Vergadering MRA-Regiegroep

Kenmerk: 921516-1453240

Bijlagen: 9

1. Inleiding

Op 30 oktober 2020 zal de halfjaarlijkse vergadering plaatsvinden van de Regiegroep van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). PS wordt voorgesteld kennis te nemen van de vergaderstukken die aldaar voorliggen, en wensen en opvattingen desaangaande naar voren te brengen. Die kunnen vervolgens door de vertegenwoordigers namens de provincie Noord-Holland in deze vergadering van de Regiegroep worden ingebracht.

De Regiegroep zal onder meer spreken over de actuele stand van zaken met betrekking tot de coronacrisis en de maatregelen die in MRA-verband genomen zijn en nog gaan worden, mede tegen het licht van de MRA-lobby richting de aankomende Tweede Kamerverkiezingen en de daaropvolgende kabinetsformatie. Daarnaast zal wethouder Everhardt van Amsterdam een presentatie geven over de stand van zaken rond Invest-MRA. Andere onderwerpen zijn het MRA-evaluatierapport en de reguliere jaarstukken, die voor een deel in conceptvorm reeds voorlagen tijdens de (digitale) aprilvergadering van de MRA-Regiegroep. Daarnaast wordt er een terugkoppeling gegeven van de ingelaste Regiegroep-vergadering van juni j.l., die primair bedoeld was om nog voor het zomerreces bij te praten over de ontstane coronacrisis.

De Regiegroep van 30 oktober 2020 zal besluiten nemen over de voorliggende stukken, rekening houdend met de opvattingen die zijn binnengekomen vanuit de betrokken gemeenten en vanuit de provincies Flevoland en Noord-Holland.

2. De MRA en corona

De plots ontstane coronapandemie heeft de Metropoolregio Amsterdam hard geraakt. Vanwege de specifieke economische en sociale structuur van de regio, met onder meer een sterke internationale oriëntatie en een omvangrijke toeristische en culturele sector, is de terugval in de MRA sterker dan elders in Nederland. Het economisch herstel zal voor een belangrijk deel afhangen van ontwikkelingen rond het virus (komt er nog een 'tweede golf' en wordt er snel een effectief vaccin gevonden). Daarbij is het hoopgevend dat het economische fundament van

de MRA zeer sterk is. Dit biedt kans op een voorspoedig herstel, wanneer de pandemie eenmaal achter de rug is.

Gedurende de afgelopen maanden heeft de coronacrisis de bestuurlijke werkzaamheden in de MRA op diverse manieren beïnvloed. Zo zijn veel bijeenkomsten en overleggen komen te vervallen, of op een digitale wijze georganiseerd. Daarnaast zijn de reeds lopende programma's en de nieuw geformuleerde beleidsambities in een ander daglicht komen te staan vanwege de coronasituatie. Dit geldt bijvoorbeeld nadrukkelijk voor de nieuwe *MRA Agenda 2.0*, die gericht is op de periode 2020–2024. Dit koersdocument werd in april 2020 gelanceerd, helaas niet zoals de bedoeling was op het MRA-congres, dat namelijk vanwege de coronasituatie moest worden afgelast. De fonkelnieuwe *MRA Agenda 2.0* is tevens voorzien van een korte oplegnotitie, die ingaat op de vraag welke invloed de coronacrisis zou kunnen hebben op de eerder geformuleerde MRA-ambities.

Deze vraag is ook aan de orde gesteld in de digitale lezingenreeks *MRA University*, de serie webinars die vanaf dit voorjaar is georganiseerd door de MRA, de Amsterdam Economic Board en de gemeente Amsterdam (<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/tag/mra-university/>). Gerenommeerde wetenschappers, adviseurs en kopstukken uit het bedrijfsleven zijn ingegaan op (mogelijke) effecten van de coronacrisis op de regionale economie, de woningbouw, de energietransitie en andere thema's. In veel van deze lezingen kwam naar voren dat, hoewel de effecten van de coronacrisis vanzelfsprekend nog ongewis zijn, perspectief op herstel waarschijnlijk meer te vinden is door een extra inzet te plegen op de eerder geformuleerde ambities, dan door deze ambities op een lager pitje te zetten of geheel te laten varen. Dit komt ook naar voren in het 'position paper' van de MRA getiteld *Investerend de crisis te boven: De Metropoolregio Amsterdam gaat voorop*, dat als bijlage bij deze Statenvoordracht is gevoegd. Dit document is opgesteld om, in de aanloop naar de nieuwe Kamerverkiezingen, de MRA-lobby richting politiek Den Haag met enkele kernboodschappen te ondersteunen.

Vanwege de coronacrisis hebben de MRA-overheden allerlei steunmaatregelen moeten treffen. Die zijn deels ook in regionaal verband op elkaar afgestemd. Daarnaast beïnvloedt de nieuwe werkelijkheid rond corona ook de bestuurlijke verhouding met het huidige kabinet en de lobby die tegen de achtergrond van de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 door de MRA gaat worden gevoerd. Eind mei 2020 kondigden minister Ollongren van BZK en staatssecretaris Vijlbrief van Financiën een steunpakket van ruim 500 miljoen euro aan voor gemeenten, provincies en waterschappen, primair bedoeld om de dienstverlening voor burgers op peil te houden. Gemeenten hebben vervolgens, vanwege de acute financiële problemen die vanwege corona ontstaan zijn, in juni een 'brandbrief' aan het kabinet en de Kamer verzonden. Zo houdt het gemeentebestuur van Amsterdam voor 2020 rekening met een begrotingstekort van tussen de 275 en 360 miljoen euro. De provincies hebben zich in IPO-verband bij deze brandbrief aangesloten. Naar verwachting zal de slechte financiële positie van gemeenten, die voor een deel terug te voeren is op de decentralisaties op het sociaal terrein in 2015, een belangrijk gespreksonderwerp zijn tijdens de aankomende begrotingsbehandelingen na Prinsjesdag. Ook de opstelling van het nieuwe regeerakkoord komend voorjaar biedt lokale overheden de mogelijkheid om verbeteringen af te dwingen.

Zoals bekend heeft de provincie Noord-Holland op 18 mei 2020 zelf een omvangrijk steunpakket van in totaal 110 miljoen euro uitgetrokken om de gevolgen van corona in onze

provincie te bestrijden. Dit bedrag bestaat uit twee fondsen: een 'Noodfonds Sociale Infrastructuur' van tien miljoen euro, plus een 'Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds' van honderd miljoen euro.

3. Evaluatie MRA

In de Statenvoordracht voor de vorige Regiegroep van april 2020 (921516-1371788) is reeds uitgebreid stilgestaan bij het evaluatietraject van de 'governance' van de MRA. Het evaluatierapport *Meer richting en resultaat*, dat een onafhankelijke evaluatiecommissie in juli 2019 presenteerde, formuleerde de volgende aanbevelingen:

- Laat Amsterdam nadrukkelijker de leiding nemen binnen de MRA-samenwerking.
- Maak, onder procesleiding van Amsterdam, een inspirerende en koersbepalende regionale visie.
- Formuleer, op basis van die visie, uitvoeringsprogramma's met daarin vergaande resultaatsafspraken. De evaluatiecommissie denkt zelf aan uitvoeringsprogramma's ten aanzien van energietransitie, duurzame woningbouw, vitale economie en Vervoerregio.
- Stroomlijn de besturing ('governance') van de MRA. De evaluatiecommissie doet diverse aanbevelingen over de rol en taken van de Regiegroep, de Agendacommissie, de bestuurlijke platforms en de portefeuille-overleggen.
- Breng de Vervoerregio op de schaal van de MRA.
- Versterk de positie van de deelregio's binnen de MRA-samenwerking.
- Vergroot de betrokkenheid van raden en Staten bij de MRA-samenwerking. Dit is cruciaal voor het politieke draagvlak van deze regionale samenwerking op langere termijn.
- Het regionale investeringsfonds Invest-MRA verdient krachtige ondersteuning.
- Binnen de MRA moet de samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven ('triple helix') zoals binnen de Amsterdam Economic Board, meer structurele aandacht krijgen en beter geborgd worden.

Vanuit de Regiegroep hebben de voorzitter en de beide vicevoorzitters (de burgemeesters Halsema en Weerwind en CdK Van Dijk) gefunctioneerd als opdrachtgevers van de evaluatie. De gemeente Amsterdam heeft de lead in de uitwerking van de aanbevelingen, waarbij de aanbeveling inzake de 'triple helix' wordt opgepakt door de gemeente Almere. Voor de uitwerking van de aanbeveling inzake de relatie tussen de MRA en de Vervoerregio Amsterdam is de provincie Noord-Holland trekker.

De afgelopen maanden is gewerkt aan de diverse deeltrajecten, al is vanwege corona vertraging ontstaan. Zo zal de heer Ben Verwaayen, die door Amsterdam is aangezocht om een 'inspirerende en koersbepalende regionale visie' te formuleren, pas eind dit jaar zijn resultaten kunnen presenteren.

De provincie Noord-Holland werkt aan het uitwerken van de aanbeveling inzake de relatie tussen de Vervoerregio en de MRA. Daarbij wordt afstemming gezocht bij de deelregio's en de Vervoerregio. In de Statenvoordracht betreffende de Regiegroep van april is uitgebreid

uiteengezet waarom het geen goed idee zou zijn om de Vervoerregio en de MRA in formele zin samen te voegen, zoals het evaluatierapport bepleit, nog afgezien van het feit dat dit ook praktisch uitermate gecompliceerd is, al zou men dit willen. Zo is er onder meer een wetswijziging nodig om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen op basis waarvan de Vervoerregio functioneert.

Ons College is inmiddels bezig om op een pragmatische manier vanuit de inhoud een werkwijze te vinden die tegemoetkomt aan de begrijpelijke wensen van de deelregio's Zuid-Kennemerland en Gooi- en Vechtstreek, om directer betrokken te willen zijn bij het regionale mobiliteitsbeleid in de MRA. Bij die uitwerking wordt vanzelfsprekend ook de Vervoerregio betrokken, en zal nadrukkelijk worden de verbinding met Noord-Holland-noord in het oog worden gehouden.

4. Werkplan en begroting MRA

In de Regiegroep van oktober 2020 liggen het MRA-Werkplan en de begroting voor 2021 ter vaststelling voor. De begroting is in conceptvorm reeds aan de orde geweest tijdens de Regiegroep van april 2020, en in de voorbereiding daarop ook met uw Staten besproken.

Het werkplan voor 2021 presenteert de activiteiten voor het kalenderjaar 2021 en is het eerste dat is gebaseerd op de nieuwe MRA Agenda 2020–2024, dat een andere structuur kent dan de vorige Agenda. De nieuwe MRA Agenda is ingedeeld langs vier bestuurlijke opdrachten, waar uitvoeringslijnen aan zijn gekoppeld met te behalen resultaten, bedoeld om ook raadsleden en Statenleden een beter overzicht te kunnen bieden van de voortgang van de samenwerking. Bij de diverse uitvoeringslijnen wordt telkens een overzicht gepresenteerd van te ondernemen acties, en een tijdsplanning per kwartaal. Het uitvoeringslijnen van de bestuurlijke opdrachten zijn besproken in de MRA-platforms Ruimte, Economie en Mobiliteit, van een bijbehorende begroting voorzien en vervolgens aan de MRA-Agendacommissie aangeboden.

Het MRA-werkplan is opgebouwd vanuit de volgende vier bestuurlijke opdrachten:

- De samenwerking verder versterken;
- Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie;
- Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken;
- Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem.

De activiteiten van de nieuwe MRA Agenda hebben vanzelfsprekend ook invloed op de lopende P&C cyclus. Daarnaast heeft de begroting een andere opzet, omdat die vertaald is naar de uitvoeringslijnen van de nieuwe MRA Agenda.

De inkomsten van de MRA stijgen vanwege twee redenen. In de eerste plaats rekent de begroting met een verhoogde, geïndexeerde deelnemersbijdrage van €1,53 per inwoner. Zoals bekend betaalt de provincie Noord-Holland hetzelfde bedrag als de gemeente Amsterdam. Daarnaast is ook het aantal inwoners van de MRA toegenomen met ongeveer veertigduizend. Tegenover deze inkomstenstijging (van ongeveer zestigduizend euro) staan gestegen kosten.

Uit de eerdere bespreking met uw Staten werd duidelijk dat er binnen de provinciale politiek weinig steun bestond voor het indexeren en verhogen van de deelnemersbijdrage van de MRA. Het is evenwel gebleken dat hier door MRA-partners positiever over wordt gedacht. Vanwege het feit dat de indexatie slechts leidt tot een bescheiden kostenverhoging voor Noord-Holland (minder dan vijftienduizend euro), maar vooral met het oog op de uitzonderlijke coronasituatie, is ervoor gekozen om ons bezwaar verder niet te handhaven.

De deelnemersbijdrage voor Noord-Holland voor het jaar 2021 komt uit op € 1.335.352. In de Kaderbrief 2019–2022 was (onder regel M) de deelnemersbijdrage van de provincie voor een bedrag van 1,3 miljoen euro gedekt. Het blijft nodig om onze contributiebijdrage ook langjarig te borgen.

Behalve de deelnemersbijdrage levert de provincie Noord-Holland een vaste bijdrage ten behoeve van het Platform Economie. Deze bijdrage blijft ook voor 2020 ongewijzigd, net als in voorgaande jaren. Het gaat hier om een bedrag van 1,43 miljoen voor het regionaal budget innovatie, waarbij het Amsterdam Economic Board betrokken is. Dit is een begrotingspost die voortvloeit uit afspraken die al voor het MRA-convenant uit 2017 zijn gemaakt en waar Noord-Holland ook toen al financieel aan bijdroeg.

7. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 921516–1453240

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 25 augustus 2020;

besluiten:

1. Kennis te nemen van de vergaderstukken voor de vergadering van de Regiegroep Metropoolregio Amsterdam van 30 oktober 2020.
2. Wensen en opvattingen desaangaande naar voren te brengen, die door de vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland ingebracht kunnen worden in de vergadering van de Regiegroep Metropoolregio Amsterdam van 30 oktober 2020.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier